

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

kormány tovább készül az új választásokra

Felhivatalos és hivatalos hangok egyetértéssel állapítják meg, hogy a mezőgazdasági kamarai választásoknak nem lehet politikai konzekvenciájuk. Ami más szóval azt jelenti, hogy a kormány nem vonja le a vereségből tanulságot és nem mond le. Pedig az ellenzéki sajtó nagy kővér betűkkel követeli a kormány távozását, csak hogy a kormány nyíra hidegvérrel szokta az ilyen szívélis invitálásokat elhárítani magától, hogy ottal se fog a felszólításnak beugrani. A kormánynak még sok feladata van, mondják és ez valóban a legkényelmesebb módszer: csinál magának a kormány egy olyan hosszú programot, mint a hortobágyi országút és kijelenti, hogy amíg annak végére nem ér, addig muszáj a hortobágyi út is véget ér, mint Arany János mondja, de nincs olyan program, amelyre a saját kormányát mondaná, hogy eljutott a befejezéshez, hát a kormány pakkol és megy.

A liberális kormány ennél fogva nem fog megomlani, hanem maradni fog. És ebben nem áll egyedül. Analóg eset történt Csehslovákiában is tavalyi közszépi választásoknál. Csehslovákiában tudvalevőleg koalíciós kormányzat van és a tavalyi közszépi választáson a közvélemény a koalíciós pártokra nem döntött kedvezően. Az ellenzéki sajtó tájékoztató követelte a Svehla-kormány bukását, de a kormány tagjai sikerrel váltak és az ellenzéki ordítást nem hallották meg, pedig Csehslovákiában némileg több parlamentáris demokrácia van, mint nálunk. A kormány azt mondta: a kamarában a szenátusban többsége van és ezt a többséget a közszépi választások eshetőségei nem érintik. Ugyanezt fogja mondani a Bratianu-kormány is, hiszen neki is meg van a többsége és nem kutatja senki, hogy ezt a többséget honnan és hogyan szerezte.

A Viitorul a legkategorikusabban jelenti ki, hogy a kormány nem tulajdonít politikai fontosságot az agrárkamari választásoknak. Az ellenzék szerint ezt csak most mondta. Pár nappal ezelőtt, mikor a buzgó pártkoalíciók a vidékről azt jelentették, hogy a kormány bizonyosan győzni fog: a felhivatalos Viitorul még egészen másként beszélt, amint ezt ma az Adeverul megállapítja. Így a Viitorul aug. 11. száma ezt írta: „A mezőgazdasági kamarai választások valószínűleg bizonyítékot fognak produkálni arról a bizalomról, mellyel az ország az egyes pártok iránt viseltetik”. Nos: a választás kézenfekvő adatokat szolgáltatott. A liberálisoknak nincs okuk szégyenkezni, mert hiszen elég tekintélyes tömeg érez bizalmat irántuk is, de az ország gazdaközösségének többsége az ellenzéknek nyújtotta a pálmát. Ugyancsak a Viitorul írta néhány nappal ezelőtt a következőket: „A nemzeti- és parasztpárt valóságos politikai harcot idéztek fel, amelynek eredményét el kell viselniük annak minden konzekvenciájával”. Mi nem kétekedünk benne, hogy a két ellenzéki párt kész is elviselni a siker következményeit, ha ennek a liberális-párt nem áll útjában. De a Viitorul közvetlenül a választás előtt is kifejtette,

hogy a választásnak meg lesz a maga súlyos politikai hordereje, mondván: „A legközelebbi események igazolni fogják a mi megállapításainkat — t. i. a liberális-párt sikerét — és ennek Románia politikai életére messzeszemelő konzekvenciái lesznek”. Ezek az idézetek bizonyítják, hogy a kormány előzetesen a győzelem reményében nem tagadta a választások politikai fontosságát és bizonyára a végtelenségig ki is domborítaná azt most is, ha diadalmaskodott volna.

Minthogy afelett napirendre térhetünk, hogy a kormány a választásokat nem tekinti döntő vereségnek és így nem fog lemondani, komolyan kell latolnunk a választási eredmények valószínű következményeit. Az ellenzék kétségkívül új elánts és energiát fog szerezni a közelebbi községi és parlamentari választásokra. A siker friss lelkesedést és erélyt jelent. Az utóbbi napokban annyira át volt itatva a közvélemény az ellenzéki pártok gyengeségéről és a liberális-párt megdönthetetlen erejéről, hogy éppen szűksége volt az ellenzéknek erre a verátültetésre, amit a mezőgazdasági siker jelent, amely friss verkeringést hoz a koalícióba és a mögöttük álló tömegeket új reménykedéssel tölti el. El lehet készülni rá, hogy az ellenzéki pártok kettőzött elszántsággal vetik magukat a további választási küzdelembe és a községi és parlamentari választások vehemenciája robusztus erővel fog megnyilatkozni.

A másik morált azonban a kormány fogja levonni magának. A mostani mezőgazdasági választás tiszta választás volt, mindezen a legtisztább, amit eddig láttunk. Ez másnak aligha tulajdonítható, minthogy a törvény a bíróságra bízta a választás intézését, egy nap alatt befejezi a választást és a szavazókat nem körzetenként, hanem jár-

sonként gyűjti össze, ami azt jelenti, hogy eldugott kis falvakban, körzeti székhelyeken nem lehet a listákkal manipulálni, mint a parlamentari választásoknál. Félő, hogy a kormány végleges meggyőződést fog szerezni a tegnapi debaciból, hogy tiszta választást rendeznie saját érdekében nem szabad. Van erre példa a magyar politikában. Tiszta István rendezett 1905. telén tiszta választást és a régi szabadelvű-párt, amely negyven évig mindig megkapta a többséget, a tiszta választáson hallatlan vereséget szenvedett. Le is vonták ebből a konzekvenciát és 1910-ben a nemzeti munkapárt néven újított szabadelvű-párt a választási praktikák minden fajtáját igénybe vette újból és sikerült is megint impozáns többségre szert tennie. Az az érzésünk, hogy ez fog nálunk is megismétlődni. A kormány látja, hogy csak az 1922. évi választási módszer alkalmazása biztosíthatja neki a hatalmat és így óvakodni fog tőle, hogy a községi és parlamentari választásnál is kitégye magát a bukásnak, mert ott már nem babra megy a játék. Félő: gondoskodni fog róla, hogy a készülő választási törvény intézkedései ne legyenek hasonlóak a mezőgazdasági választási eljárás-hoz, hogy a jelöltek elfogadása feletti döntés, a szavazás vezetése és skrutinium — az összeszámlálás — ne legyen bírói kézben, hogy a választás másnapra legyen halasztható, szóval, hogy a közvélemény megnyilatkozása elé olyan gátakat fognak szabni, amit az agrárkamari választáson nem tapasztaltunk. Minden attól függ persze, hogy az ellenzék milyen mértékben használja ki a mostani sikert az októberi parlamentari kampányban és meg tudja-e húszítani egy olyan új választási törvény létrejöttét, amely mellett az ellenzék minden erőfeszítés mellett sem szerezheti meg magának a parlamentari majoritást.

Miért nem tekinti a kormány politikai aktusnak a választást

Bukarest, augusztus 28. A Viitorul mai száma írja:

A liberális-párt nemcsak a választások után, de előtte is tisztára szakkérdésnek tekintette az agrárkamari választást, nem készített tehát sehohsem pártlistát, hanem más pártokkal, sőt a politikai életen kívül álló személyekkel együtt is csinálta meg a listákat. (Erre példákat hoz fel.) Az így elkészített listák nem képviselik egyik, vagy másik pártot és így jelöltjeik tisztára a mezőgazdasági érdekek reprezentánsai. És mivel ezen a választáson nem a választók egyeteme, hanem kizárólag egyetlen szakma tagjai vettek részt, az egyes listák sikere, vagy bukása nem lehet felmentő, vagy elítélő verdikt valamely párt számára és nem juttathat semmiféle pártot a hatalomhoz. A szaktületek megnyilatkozásai soha nem lehetnek a politikai helyzettel összefüggésben. Mikor az egyetemen ellenzéki párthoz tartozó professzorok választottak a szenátusba, ez nem jelentette, hogy a kormány megbukott, mikor az ügyvédi, vagy iparkamari ellenzéki urak választottak, ez nem volt befolyással a politikai helyzetre. Miért

lenne tehát éppen a mezőgazdák szakmozgalma lényeges a kormány helyzetére, mikor köztudomású, hogy csak a nemzeti-párt és a parasztpárt adott neki politikai jelentéget.

A Viitorul ezután egy sor példával bizonyítja a fenti fejtegetéseket, majd kimutatja, hogy pártszempontból is egyes ellenzéki pártok nem nagyon örvendhetnek a választási eredményének.

Valamely párt politikai helyzetét — írja a Viitorul tovább — nem befolyásolhatja egy szak-választás, ahol a szavazók korlátozott száma szerepel. Vannak más választások, amelyekben az egész választókörzesség résztvesz az alkotmány értelmében, majd ha ezek lezajlanak, állanak elő azok a konzekvenciák, amelyekkel a pártoknak és a kormánynak számolniuk kell.

Constantinescu miniszter kijelentette a Rador tudósítója előtt, hogy ő már a választás előtt megmondta, hogy ennek nincs politikai jellege. Az általános politikai helyzet felől a februári napok fognak dönteni.

Súlyok Istvánra szavaztak a szatmári reformátusok is

Szatmárról jelentik: A királyhágómelközi református egyházmegyében most folynak a püspökválasztási szavazások. A szatmári két református presbiterium tegnap ejtette meg a szavazást, amelynek szénzációja, hogy mindkét egyházközség Súlyok István nagyváradi lelkészre adta le szavazatát, ami három szavazatot jelent, mert a németi presbiterium a nemrég felfüggesztett darai presbiterium helyett is szavazott.

A szavazás abból a szempontból is érdekes, hogy a nagybányai egyházmegye vezetői a legnagyobb mértékben exponáltak magukat Szabolcska érdekében. A szavazást — különösen Szatmáron — erős vita előzte meg s a harc mindkét presbiteriumban nagy volt, amit bizonyít az is, hogy Súlyok Szatmáron 5, Németiben 3 szótöbbséggel győzött. Súlyok Istvánnak püspökké való megválasztása má már bizonyosnak látszik.

Szeressétek a gyermeket!

Irta: Özv. dr. Személyi Kálmáné.

Későn, könyörögve és fájoan hangzik felétek ez a szózat, óh emberek! Mert valahogy megfogytokozott bennetek ez az emberi nemet fenntartó őserő: a gyermekekhez való szeretet.

Nem a gyermekáldástól vonakodó családokat, nem a sokgyermekes családoktól irtó háziurakat, nem az eljövendő élet ellen mind sürűbben ismétlődő merényleteket hozom ezuttal súlyos bizonyossággal. Még az önmagával tehetetlen és szeretetteljes gondozás hiánya miatt pusztuló apró szegény kis gyermekhadat sem sorakoztatom könnyítható bizonyossággal; mert ezuttal az iskolásgyermekekért kiált emberszivekhez e szózat: „szeressétek a gyermekeket!”

Ezekért a mai iskolásgyermekekért, kik a világfontó zivatarok idején terheken születnek, lettek árakká, koldusokká; kiknek törékeny vállalkra gyermekörömök helyett nehéz gondokat rakott a háborús élet, vagy felnőtteknek való élvezeteket a kínáló alkalmak. Ezekért a százalomramlító gyermekekért, kiknek gondterhes, vagy elűzött vonásairól nem a jövő szép reménye, de egy hanyatló társadalom réme villan a lelkükbe.

Hol vannak az apró, tiszta örömöknek utjongó gyermekek? Hol a gyermek vidám szokulése, szívből jövő kacagása? Hol van a gondtalan gyermekkor, melynek ragyogásából a jövő élet viharaira és gyászára is jut egy-egy fényugár?

Hol van a csodákat művelő szeretet, mely nem engedi, hogy könny homályosítsa a gyermek ragyogó tekintetét? Hiszen erre felé ma olyan sokat sírnak az iskolásgyermekek!

E kérdésekre bántóan felelhetnek apák és anyák: „már hogyné szeretnők mi a gyermekeinket, hát nem látja mindenki, hogy mennyit áldozunk értük?” De akármilyen áldozatkész is a szülők szeretete, sokszor több könnyet, mint örömrózsákat termel: túlhalmozza a gyermeket a nevelés piperéivel, a kényelem és fényűzés elpuhító tényezőivel és egy erőtlén, tehetetlen életkort készít elő.

Aldoz a szülő, de nem számol a gyermek gyengeségeivel, tehetségeinek határait s a szeretetétől a jellemhibák és testi fogyatkozások mérges növényei sarjadoznak. Vagy áldoz, de önzően a maga részére szedi a gyermek tehetségének korán nyi-

lásra készített virágait és nem tekinti a gyermekben a jövődö egyéniséget, melynek természetes fejlődéséhez idő kell; nem tekinti az életást, kiknek előre, magasságok felé kell törnie.

Tehát igen, a szülőknek is szólhatna a felhívás: „szeressétek okosan és önzetlennül a gyermekeket!”

De istenem! elég-e, ha csak a szülő szereteti a gyermeket? És hány gyermek van, akinek nincs szülője, aki fölött nem örködik szülői szeretet? És ezeknek a gyermekkorú benyomások is ott fognak fényleni, vagy borzongani a jövődö társadalom arculatán!

Minden gyermekből egy-egy parányi kerekre lesz a nagy államgépezetnek. Annak a sok-sok apró kereknek rugalmasságától, csiszoltságától függ a nagy gépezet munkacsengetése s a fejlett technika világcsodái közt elfoglalandó helye.

Azokat az apró kerekeket pedig ott csiszolják az iskolában, mely ma kimondhatatlan sok terhet ró a gyermekre. A múltban is sokat beszéltünk a gyermek túlterheléséről, de a gyermekszereket századvégi renaissance meghozta a testi, lelki fejlődésnek megfelelő könnyítések. Az iskolai oktatás főcélja lett lassan, fokozatosan nevelni a gyermek lelkét és testét. Elsősztályban egész éven át az 1—30 számkörben tanultak a kicsinyek a 4 számkörbe. Ma 100-ig, sőt néhol, 1000-ig is haladnak és itt nálunk nagyrészt nem a gyermek anyanyelvén. Milyen óvatosan nyitogatták azelőtt a pedagógusok a gyermek lelkét, míg a körülötte levő tárgyak és fogalmak tiszta képeit ráírták a tabula rázájára. Ma az ismeretek özönét kell a kicsinyeknek megszerezniük és pedig nem azon a nyelven, mely az anyatejtel ragadt rájuk. Így az iskola rájuk nézve nem az öröm, de a szenvedés tanyája.

Pedig megmondta már Leygues francia közoktatásiügyi miniszter: „Az iskola nem számkivetési és bűnbánó hely. Tova kell ütni belőle a szomorúságot, mely oly nyomorúságot nehezíti az elmére és a szívre. Mi sem egészségesebb és erkölcsösebb, mint az öröm, mi sem hasznosabb, mint a megelégedéssel teljesített munka!”

Ami a közoktatás mai követelményei mellett nehéz nálunk egy örömtelítő, nap-sugaras iskolát, benne derült, megelégedett tanulókat elképzelni. Nyenné ma csak egy igazi nagy gyermekszereket csodateremtő ereje varázsolhatná az iskolát. Egy gyengéd, oda-

adó gyermekszereket, mely szívvel-élekkel könnyít az iskolásgyermekek terhén, óvja a lehetetlen feladatoktól s az ezzel járó izgalmaktól; mely óvja a fagyától és zivataroktól a gyöngy fűszál, melyben a jövődö loboztat csírái szunnyadoznak.

Nem szabad a gyermeklelküket elkeríteni, mert ebből fakad a jövődö ember elgedetlensége. Nem szabad letörni a gyermeklelkék szárnyait az erejét felülmúló terhelésekkel. Nem szabad megerőltetni a jövődö idegrendszerét, mert különben a hiány és tehetetlenség világának egyengetük útját és a jövődö kulturánk szempontjait elmondhatjuk a költővel:

„Ime, a szép tavasz kiesett az évből,

Egy nemzedék holt ki az emberiségből,

Azért törvényhozók, főinspektorok, spektorok, pedagógusok! leginkább hozzátok szót iskolanyitás előtt a könyörgés: „szeressétek a gyermekeket!”

Bőrkabátok

legelőcsabbak és legelőcsabbak **Fuchs** bőrruhák készítőnél Strada Baross és Vitéz Mihály-tér sarok

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget és a tisztelt megrendelőimet, hogy hosszas betegségből felgyógyulva, **női szalonomat megnyitottam** Sas-passzáz alól **Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 11. szám alá** helyeztem át. Kérve b. megrendelőimnek további szíves pártfogását.

WEISZ SÁMUEL

angol női szabo

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 11. szám

minőségben vezet

Dorian Cinema 9-ór - Dorian Filmszínház 3 és 6-ór
Ma szombato.

A zöld kísértés
Apacs drama 6 nagy felvonásban.
Bertu Compson és Theodore Kestoff. - Ocean Film.

Ezt megelőző a legnagyobb Dorian terü.

A főszerepben.

Ninon illatszertár megnyit Unirii (Szt László)-tér 1. Janky-cég mellett.

Csak román iparos lapjon iparigazolványt?

Aradon a romániai iparistűletek kongresszust tartottak, amelyen napirendre került egy indítvány, hogy a romániai iparosok a bzségi választásoknál egységesen iparosjeltekre szavazzanak. Szabó Károly Nyváradról ellenzte ennek kimondását és jelentette, hogy neki vannak politikai ideái, amelyeket nem hagyhat cserben s politikai meggyőződéseitől nem áll el, ezért tiltakozik az indítvány elfogadása ellen. A felajánlás nem járt kellő eredménnyel és ezért Szabó Károly egy iparoslapba vitte át a kérdést, mert ennek elfogadása annyit jelent, hogy a magyar iparosok a román pártjéltjeire lesznek kénytelenek leadni szavazataikat. A kérdés a Magyar Párt elé kerül, amelynek nyilatkozatát a felszólaló kíváncsi.

Eppen a napokban — mint megírtuk, — tartotta a román kereskedők és iparosok egyesülete Kolozsvárt értekezletét, amelyen elhatározták, hogy a magyar kormány által államsegélyként kiadott gépeknek a visszavételét kéri a miniszteriumtól azzal, hogy a visszavett gépeket a kormány csupán román iparosoknak adja ki. Volt még egy határozata az összegyűlésnek, amely megdöbentheti a romániai magyar iparosok iparossegédekét és iparostanulókat. Elhatározták, hogy felírják a kormányhoz,

hogy jövőre csak román iparosok kaphassanak iparrendélyt.

A magyarság tehát

nem lehet ezután

iparos, se kereskedő, ha ez a megfontolatlan sovíniszta határozat fogantatja lenne vétő. Hogy ezek után hogyan képzelik el a romániai iparosok együttes szavazását, nem dűnk elgondolni.

Ligete lesz a városnak és egy cementuszodája

Dr. T. A. T. U. Miklós átvéve a gazdasági ügyintézt, a városliget megteremtésének s fejlesztésének módozatait vette vizsgálat alá. Ebből az izben megnezte a mai városliget helyét s a következőket mondotta a „Nagyvárad” munkatársának.

Nagyvárad nagyon gyengén áll parkok alján, mert a Rhédey-kertet aligha lehet arkának tekinteni, oda ugyan kevesen mennek ülni vagy sétálni. A park kicsiny, többi alig jöhet számításba. A Parcoul Alba alia (Bunyitay-liget) volna arra hivatva, hogy városliget legyen, ha mostani elhagyatottságából kiemelnék és fejlesztenék. Nekem ez a helyzet szokatlan, mert Nagyszebenben hasonlatatlanul szebb parkok vannak s ott a község még is becsüli a város parkjait. Itt a park letördelik, elviszik, uri emberek és szonyok azért mennek ki a ligetbe, hogy a alyakat és virágokat letördeljék. Ezenkívül liget tele van a környékbeli lakosok teheivel, disznóival, libáival, amelyek azt is megrogallják, amit az emberi kéz meghagyott. A sétatutakon lovak és biciklisták veszélyeztetik a sétáló testűt épességét, a fák a környékbeli fiatalság összevagdaltja, a fák heját zánította s ezek egyrésze száradásnak indult. A környék ifjúságát s általában lakosait, valamint az odaözönlő sétálókat más erkölcsökre kellene nevelni, hogy kíméljék a parkok fát növényzetét s a padokat ne rongálják meg. A kített padok egyrésze eltűnt, egyrésze össze van törve. A liget környéke pocsolás, a vasuti állás alól állandóan szivárog a víz, amely nem tud lefolyni, a kutház melletti árokba beeresztik a teheneszet istállójából a szennyvizet, a Potykából kiömlik a disznóólak alól a víz, melletti a szabályrendelet cementsen hídlast ír elő s annak állandó kitakarítását.

Az első probléma volna, mi legyen a ligeti óval s a közepén levő befalított területtel. Megjobb volna ezt a területet az ifjúságnak átadni tréning céljaira, esetleg az NSE részére az ottlevő tennisz-ármadakkal. E tekintetben a

kellő tárgyalásokat folyamatba teszem. Vannak, akik jobbnak látják a ligeti, most teljesen elpocsolódott tőfénék betömését, mert ma már nincs benne víz s a friss víznek kellő magasságu helyről való bevezetése meglehetősen költséges lenne. Lehetne a tavat cementtel megóvni attól, hogy a kavicsrétegeken át a víz belőle elszivárogojon, mint az ma történik, vagy kellő agyagolással segíteni a helyzetet. Ez műszaki kérdés s e tekintetben a műszaki tanácsossal fogok érintkezésbe lépni. Ha a tó betömése határozatának el a tanács által s az ifjúság a kiszélesített területre jutna, a mai focballterület felszabadulna s be lehetne fásítani és parkirozni.

Minden esetben be kellene keríteni az egész területet, hogy ne lehessen oda hajítani teheneiket, kecskéket, libákat és disznókat s elsősorban ki kellene kövezni a ligeten át vezető mindkét kocsitutat, mert ilyen módon a mai por, amely egész évben elárasztja a ligetet, megszűnnék, mert a kikövezett utat se-

perni s tisztán tartani lehet. A tóbbit elvégezni a rendszert s megbüntetni a park fának és virágainak rongálót. Mindezen tervek kivitele sokba kerülne s tartok tőle, hogy ezek felett pénzhiány miatt térnek napirendre.

Megkérdeztem a ligetbe vonatkozó tervek-ről Kőszeghy József műszaki tanácsost, aki a következőket mondotta:

— A ligeti tó betömésére nem lesz szükség, mert azt megfelelően rendbe lehet hozni. A ligetbe hozzá kell csatlakozni a kiskerteket, ki kell sajátítani a szomszédos területeket a vasuti híd s nem kell megengedni, hogy a területeket beépítsék. Ily módon csinálhatunk a ligetből igazi városligetet, ha adnak hozzá megfelelő pénzt s létesíthetünk városi fedett uszodát, amely cementbe építve függetlenül teszi a fürdést az időjárás változásaitól, ami a mai primitív uszodában nem valósítható meg. Ez az uszoda csakugyan a közegészségügyet szolgálja. Az uszoda nem messze lenne a központtól.

Elkészítette a kormány a kamara őszi munkarendjét

Bukarestből jelenti a Rador: Tegnap este minisztertanács volt Brătianu Jonel miniszterelnök elnöklétével.

Marzescu igazságügyminiszter a legfőbb törvényszéki tanács újabb tagjainak kinevezését terjesztette elő, majd ismerte a esküdt-szék és a semmitőszék átszervezéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslatokat a minisztertanács elfogadás után részletes vitára az őszi ülésszakra halasztotta.

A minisztertanács foglalkozott a közigazgatási reform sürgős életbeültetésének kérdésével s elhatározta, hogy az állami élet rendjét nagymértékben befolyásoló törvényjavaslat életbeültetésével szeptember haván tul várni nem szabad és ezért azt október hó 1-én életbe lépteti.

Tudomásul vette a minisztertanács Duca külügyminiszternek szeptember 3-án Genfben

való utazását, hogy a népszövetségi ülésen Romániát képviselje.

Brătianu miniszterelnök bejelentette, hogy Károly trónörökös hazatérésének időpontját jelentette, továbbá, hogy Mária királyné és Miklós herceg Velencébe érkeztek. Kimondta a minisztertanács, hogy a szeptember 2-án Sinajába érkező királynét az egész kormány részvételével ünnepélyes fogadtatásba részesíti.

Vaitoiannu belügyminiszter a királyné elé a hatásra utazik.

A minisztertanács megállapította az őszi ülésszak programját. A Kamara őszi ülésszakának programján ezek a fontosabb kérdések szerepelnek: a felirati vita, a költségvetésről szóló javaslat, a szeszadóról szóló törvényjavaslat, a választási reform, a munkásbiztosítási törvényről szóló javaslat, a magánoktatás reformja és más fontosabb kulturproblémák.

Aszodi Ferenc virágok és rózsák között megtért az anyaföldbe

Aszodi Ferenc temetésére az ég is elborult: élete tavaszán lénsegesen lepegető fiatalember temetésére sűrű esőcseppekben öntözte az ég a várost. A gyászoló gyülekezet sokasága lepte el az udvart, a virágrüppök letaposták, amint egyre többen és többen érkeztek.

Tíz órakor napsütötte ég mosolygott, amikor kihozták a lakásból az egyszerű lakoporsót. Dr. Kecske méti Lipót főrabbi lehajtott fejjel állt meg és megkezdte szívbemarkoló gyászbeszédét.

— Nem lehet, hogy te meghaltál, Aszodi Ferenc, nem lehet téged eltemetni. Hát lehetsz te halott, kibe ritka művészi ihlettel életet magasztosított az isten, a szépnék egyik legszebb szobrát.

— Az elhagyott szülők sajgó fájalmát nem tudja enyhíteni emberi szavunk, égi segédelem kell, hogy a szívet, lelket betöltő gyász helyébe a megnyugvás költözzön.

Az elhunyt barátai a halálhozó balesetről

Már kint fekszik a temetőben Aszodi Ferenc tizenkilenc éves teste, a boncolás minden kétséget kizáróan megállapította, hogy halálát agyvérzés okozta. Az orvosi vélemény szerint

Aszodi Ferenc megütötte fejét valahol és így állott elő az agyvérzés.

— Hogyan rendelkezett, hogyan engedhette isten ennyire szabadon a halált? Neked az élet nem volt más, mint apukáért, anyukáért való lét, simogattad kezüket és a te életed áldóan cirógatta, fényesítette lelküket.

— Szemedben lányos jószág, szívedben acélos hit távozik, nem éltél még semmit és ilyen halottól ezerszer nehezebb búcsuzni. Mi volt a te életed? Szüleid rajongó szeretete, pajtásaid, egy kis árthatlan barátó, egy név, egy szál virág, sóhajtas és a vágy, ezeket fogod tovább élni halottaidban is.

— Lassan-lassan oldozgatja isten a lelkünk-re csomózott fájalmát, isten veled fehér lelkű kis barátom Aszodi Ferenc...

Nehéz könnycseppek üttek a szempillákon, amikor diáktársai karjukon kivitték a koporsót. Ugy vitték végig az utcán fiatal társuk kihűlt testét. A kertet letaposták, ahogy lenéztek a földre, egy piros róza volt a sárba taposva...

ATLANTIC és APOLLÓ

4, 6 és 9 1/4 órákor. 3, 5, 7 és 9 órákor.

Ma, szombaton először

HARRY PEEL a Veszélyes nyomokon

című hatalmas 6 hosszú felvonásos kalandordramában.

Ezt megelőzi a legújabb Pathé Journal.

ditanak, talán nem vet ilyen széles hullámot a tragikus haláleset.

Adataink szerint péntek este dült ágynak Aszódi Ferenc. Barátai — közöttük Schwartz Dénes — mindennap meglátogatták. Vasárnap délután a legyengült fiatal ember át akart menni a fürdőszobába.

de elszédült és lezuhant a padlóra.

Ajultán találták meg a földön Aszódi Ferencet, aki attól a perctől kezdve erős fejfájásról panaszkodott Schwartz Dénesnek és a többi látogatónak is. Akkor hozta le a hálótétet is, ami meg a boncasztaion is be volt kötve.

Holtbizonyos most már, hogy Aszódi Ferenc oly szerencsétlenül esett el, hogy

fejében elpattant egy ér, vagy kisebb mérvű agyrázkódást kapott és a vér lassan elöntötte agyát.

Különböző kitérőben látszott a boncolásnál az agy bal részén, ahol egy két lejes nagyságú lyuk van, amelyen keresztül átszivárgott a vér. Aludt vér is volt az agy bal részén, míg a jobb oldali agy sértelet és hóhérré. Ez a vérzés okozta kedden éjszaka a kínzó fejfájást, amikor a vér elkezdett szivárogni. Dr Winkler morfininjekciója csak használta a szenvedő testnek, mert megszüntette a fájdalmakat és nyugodtan elaludt. Elaludt örökre, csendesen, fájdalom nélkül, olyan szerényen, tisztán, mint ahogy élt...

A ruházkodás problémáját megoldotta egy váradai cég

Nagyvárad közönsége — amelynek a háború óta csak igen kis rétege tudott megfelelően ruházkodni — most egy olyan humanusan gondolkodó, a tisztességes kereskedelem határai között működő üzletet kap, amelyhez hasonlók csak a legbőldogabb béke napjaiban

Szeptember 1-én ugyanis Lukács Ferenc és Tsa Textilaruforgalmi társaság cég alatt új szövet- és fehérneműüzlet nyílik meg a Str. Alexandrii (Teleki-utca) 2. sz. alatt, a Nagyvárad Takarékpénztár épületében. Ez az üzlet a kedvezményes fizetésnek egy új, nálunk még ismeretlen formáját fogja meghonosítani. A legfinomabb angol szöveteket és az egyik legnagyobb szepesi fehérneműgyár világhírű gyártmányait kedvezményes áron és rendkívül könnyű, a vevő jövedelméhez arányosított részleltetés mellett fogja árusítani.

Az új cégnek az az intenciója, hogy a vevőközönség egyik legfontosabb szükségletét, a ruházati cikkeket úgy tudja beszerezni, hogy a megfelelő öltözködés a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett is mindenki számára elérhető legyen.

Azáltal, hogy a cég az összes szövet- és fehérnemű-féleket közvetlenül a gyáratól szerzi be, legméltányosabb áron tudja a vevőközönség rendelkezésére bocsájtani.

A cég raktárában többnyire mintavégeket fog tartani s így megszabadul a hitelbe kapott áruk kamataitól, ami a legtöbb üzletnél horribilis mértékben emeli a tulajdonképpeni árakat. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a vállalatnak nem lesz elegendő áruja, sőt ezáltal az a nagy előnye lesz, hogy több helybeli gyári lerakat egész hatalmas árukészlete rendelkezésére áll s ebből a szükséghez képest frissíti fel raktárát a legújabb divatu szövetekkel, zsfírekkkel és vászonfélekkel. Különös tekintettel lesz a cég a részlete vásárló közönség fizetőképességére és ezért a részletfizetést a vevő jövedelméhez képest úgy állapítja meg, ahogyan a vevőnek kedvezőbb, annál is inkább, mert a Lukács Ferenc és Tsa cég mögött több gyári lerakat árutömege áll.

Szombaton este Szerpentin bál
a Püspök fürdőben. — Autóbusz jár.

Minden hirdelési eszköz semmitmondó akkor, ha

BLEIER
(Gyógyász)

fehérnemű, harisnya és csipke árak megtekinté

* Fértszabók figyelembe. Megérkeztek legújabb férfi divatlakok a Hegedűs Híradóirodába.

A református egyházmegye tiltakozott a külügyminisztérium zsarolási vádja ellen

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi református egyházmegye igazgató tanácsa tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, majd az alábbi kommunikékat adta ki:

— Az erdélyi ref. egyházmegye igazgatótanácsa megelégedéssel értesült a Viñtorniban megjelent és külügyminisztériumnak látszólag hivatalos, de mindenestre a tényeknek meg nem felelő nyilatkozatról, mellyel azt állítja, hogy az egyházmegye tulajdonát képező szászvárosi református kollégium épületét saját akaratából adta bérbe az államnak és pusztán csak azért tett panaszt az egyházmegye a Népszövetségnek, mert rekvirálástól tartottak és a panasz magasabb bír eléérésére irányuló zsarolásnak minősíthető.

— A vád semmiképpen sem fedi a tényállást. A szászvárosi kollégium új épületére július 17-én adta ki a dévai vegyes rekviráló bizottság 542. számú határozatával a rekviráló bont, ami ellen a kollégium előjárósága és a református egyház igazgatótanácsa távirati úton

jelentették be a felelőzést a belügyminisztériumnak. Közben az igazgatótanács, amikor erőszakos elvétel szándékáról értesült, sürgősen kérte a vallásügyi, a közoktatásügyi, a kisebbségi és a külügyminisztérium, valamint a miniszterelnököt közbelépésre. Mindezek dacára E. t. u. inspektor augusztus 4-én feltétlenül az ajtó és az épület karhatalommal elvette. Az igazgatótanács táviratilag jelentette ezt a vallásügyi, közoktatásügyi, külügyi és kisebbségi minisztereknek, a miniszterelnöknek, a királynak és sürgőnyt intézett a nemzetek szövetségéhez is. Bratu inspektor és a prefektus azt ígért, hogy visszaadják az egyháznak a kollégiumot 1920 szeptemberében elrekvirált épületét és iskola nyilvánossági jogát is, hogy ezáltal a szászvárosi és vidéki magyar diákok oktatását biztosítsák, ha az új épületről lemondanak, illetve bérbeadják azt az államnak. Mivel az igazgatótanács éppen fenn közölt nyilatkozatból kiderül, hogy a rosszhiszeműséget, a tárgyalás adott felhatalmazást visszavonjuk és a törvényes úton fogunk orvoslást keresni.

Séta egy kispiaci gladiátor mellett...

Ketten ott állottak a mozi előtt kétoldalt, biborvörös tunikában. Az egyik derék, magas ember, vörösszállkás bajusza berzenkedve szur a levegőbe. A másik az kicsi, görbe ember. A munka ráült a hátára és berogyasztotta. Kis, kopott bajusza van és borostás az arca. Az egyik kezében pajzs, a másikban egy ezüstözött fakard. Nem úgy tartja mint a gladiátorok, csak mint egy kispiaci munkanélküli favágó, aki husz lelt kap azért, hogy ebben a maskarában áll. A hősi pózt nem igen tiszteli és a kardjával a meztelen, piszkos lábát vakarja. A lábán faszandál van. Egyszerre még ötven jönnek ki az ajtón, kispiaci-gladiátorok. Mindegyiknek a karján a pajzs, rajta felírás: «Messalina». Nem tudják nekem a római császárok korát idézni. Csak nevetgetnek ezek a karrikatúránál is groteszkebb alakok. Határozottan rossz ötlet volt az ilyen reklám.

Az öt gladiátor elindult a korzón. A legelső előre feszíti a kardját, de a többi nem sokat törődik vele, csak ballag utána libasorba!

Egy darabig mellettük megyek. Aki legelől van, hátraszól:

— Na komám János estére levettük ezt a cifra ancugót.

— Legalább nem röhögnek rajtunk.

— Igen, de holnap miből veszel kenyere?

— Ühüm, holnap?!

Megint megszólal.

— Legalább ezt a bocskort nekem adnák, hogy ne kelljen meztelb járni.

— A színházé az komám!
— Egye meg a fene, jó volt azért, hiszen az öt napon volt ez a munka...

A kardjával ráüt egy gyerekre, aki gyön szemtellenül röhög reá. Mit röhög, ez munka máma!

— Ez is munka!... Kenyer van érte!

A nap egy kicsit kisüt. Egy szép nagy barna autóbarn robog végig az utcán. Megér az autó egy félmiliót... Este a messalina már tobzódik a selymes, a ványos palotában, az uri közönség magas rőt fizet, hogy láthassa... Ez a két gladiátor imitáció meg arról beszélget, hogy holnap nincs kenyér.

A debreceni személyvonat kiskilott

Egy halott és hét súlyos sebesült

Budapestről jelentik: Hajnalban a debreceni személyvonat Karcag pusztánál hirtelen váltóállítást következtében kiskilott. A mozdony és öt kocsi kiugrott a sínekről. A füst megfalt, hogy láthassa... Ez a két gladiátor imitáció meg arról beszélget, hogy holnap nincs kenyér.

Az igazgatóság a legszigorubb vizsgálatot indította a felelősség kiderítésére. A debreceni személyvonat katasztrófája miatt Budapest-Biharpiüspöki-i vonat is csak 1 óra késéssel érkezett be.

Egy tökéletes szappan

Egy kálisavak nélkül és a legtisztább szilrokból készített szappan, mint a Cadum-szappan, fontos azért, hogy bőrük ép egészségét és természetes puhaságát megtartsa. Bő habja a porot sokat minden piszoktól felszedi. Azonkívül kétszer annyit tart, mint a közönséges szappan, mert kitűnően van kiszáritva.

Kapható: gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszerárakban. Nagyban a „Standard” drogeriában Bucures

Cadum szappan

UJDONSÁGOK

Szombaton Szerpentin bál

Tipók fürdőben. — Autóbusz járát.

Templeán Dezső alispán Magyarországon. A román vagyoni kiválódó-bizottság reggel autón Magyarországra, Beutyaluba utazott. A bizottságban részt vevő Viktor közigazgatási vezérfelügyelő, Templeán Dezső alispán, Fildán főjegyző és Michis László számvevő. A bizottság tagjai csak holnap térnek Nagyváradra.

A belga pap-tudós Nagyváradon. A vármegyei elnökség néhány nap óta vendéglátásban részesíti a belga pap-tudóst, a vármegyei elnökség Beller-Ipoly averbodi premonstratensei kanonokát. A magyar származású egyházi a kiváló belga kolostor tagja. Földművelés, kitaró munkával és odaadással a belgiumi szakadt magyar munkások az odaküldött magyar cserégyerekek, hogy szeretettel és ügybuzgalommal meg nemcsak Belgiumban, hanem Magyarországon is a gyermekek nevelését. E működéséről holnap számunkunkban cikkben számolunk be.

Angol klub alakul Nagyváradon. Több a és Amerikát járt intelligens, nagy-riember tervbevette, egy angol klub al. Erre nézve a megalom egyik kez-vezője: Kolliner Ernő ur a következő tervet küldte be lapunknak: Városunkban több angol egyesület alakul, amelynek angol nyelvismertek bővítése, állandó működése után. Emellett alkalmat is akar klub a tagoknak arra, hogy angol irodalmat, folyóiratokat és napilapokat olvassanak. A klubnak vonatkozó feltételek igen mérsékeltnek. Az érdeklődő hölgyeket és férfiakat, részletekért szíveskedjenek az irodahivatala után, Kolliner Ernő urhoz.

Egy nagyvárad nagyiparost a halála után meg. A múlt hetekben meghalt egy halálban álló nagyvárad nagyiparos: Kálmán. Ugy kellene, hogy a halottat megint hagyjuk, a szegény, derék Feldmármannak pedig még most is baja van az adminisztrációval. Mert a közigazgatásban nem veszi tudomásul, hogy nem akar továbbra is "igazgatót" állítani lenni és megbüntetett, hogy a szegényre sem jelent meg a hatóság előtt. A feldmármannak a napokban három-öt pénzbüntetéssel sújtotta Feldstrick. A hónapokkal ezelőtt ugyanis az első hatóság három ezer lei pénzbüntetésre ítélt Feldstrick Kálmánt, mert a tanoncját juttatta iskolába. Feldstrick felelősséget vállalt az ítélet ellen. A felelősséget azonban már nem jelenhetett meg, a feldmármannak magasabb ítélszék elé került a becsületes nagyiparos. Most folytatja az afölött, hogy a büntetést a feldmármannak kötelesek-e megfizetni, vagy meg kell az eljárás?

Achum Sokolov titkára előadása a cionálkongresszusról. Dr Krüger Lajos, a Sokolov v. titkára augusztus 30-án, délután 6 órakor a Kereskedelmi és Kistermékek előadását fog tartani a városban ülésező cionista világkongresszus. Az előadás keretén belül fog először megkezdni Nagyváradon nemrég megalakult Mizrahi cionista leánycsoport egy igen sokatmondó kulturális programmal. Működésük igen nagy várakozással tekint a cionista tábor. Minden remény van arra, hogy ez a lelkes leányseger, a cionista ifjúság vallásos frakcióját képviselőnek meg is fog felelni. A városban szerepelnek: Friedmann Goldstein meggyőzője. Mizrahi ismertető, Kócs Bialik héber költő életrajza, előadja Paula. Zsidó leányok kötelessége a városban, előadja Végh Elza. Héber szavakról, előadja Glück Elza. Hogyan lettem cionista, előadja Klein Olga. Felolvasás, előadja Klein Olga. Perle sz. Munka.

•LEGUJABB•

Nirtelen halt meg Hötzendorfi Conrad

Mergentheimből, a német lovagrend üdülőházából, részleteket jelentenek báró Hötzendorfi Conrad haláláról, amely váratlanul következett be kedden délután. Dr Haug kezelőorvos, aki annak idején Ebert Frigyes birodalmi elnöknek is orvosa volt, megnyugtatta a tábornagy feleségét, hogy az epeköbántalmak egyhamar nem fogják kiújulni és a tábornagy hétíón megbeszélte nejevel, hogy Mergentheimből egy hegyvidéki üdülőhelyre megy utokúrára.

Már be is csomagoltak és másnapra terveztek az elutazást. Hétíón este a tábornagy mint rendesen esténként eljátszotta dominó-partiét, azután leveleket diktált. A szokott időben fektült le, de nem tudott elaludni, lázról panaszkodott és elhívták az orvost. Dr Haug megállapította, hogy a tábornagy tüdőgyulladást kapott. A láz nem volt magas, csak az aggasztotta a kezelőorvost, hogy fel-tünő szívgyöngöség lépett fel, ami ellen ká-morinjekciót alkalmazott. Kedden délután két

órakor szívszélhűdés vetett véget a tábornagy életének.

Végrendeletében azt kívánta, hogy minden kézirat, okmány, magánlevél és az egész anyag fölött, amelyet emlékiratainak további kötetéhez összegyűjtött, kizárólag felesége rendelkezze és a saját alá rendezést beszélje meg Nowak Frigyes Károly íróval, aki meghitt bizalmasa volt. Az özvegy táviratilag hívta Nowakot Mergentheimbe.

Elsőnek a württembergi államkormány és a württembergi országgyűlés elnöksége küldött részvétlétviratokat, az első koszoru pedig a württembergi tisztikartól érkezett Mergentheimbe. Hat württembergi tiszt mint diszorség virrasztott a halottaság körül. Az elhunyt tábornagy egyetlen fia, Hötzendorfi Conrad Egon százados, még tegnap megérkezett, mert a kezelőorvos értesítette, hogy nincs segítség. Már nem találta életben atyját.

A franciák előnyomulnak

Párisból jelentik: A francia csapatok a bombázzák. A nyugati vonalon a franciák ui bramci vonalat elfoglalták. Djebalt repülőgépről koreosztályokat küldenek a vonalba.

A csiki győzelem

Kolozsvárról jelentik: Balogh Géza, a csiki tagozat elnökének nyilatkozata szerint a csiki mezőgazdasági választást, amely a tiszta magyar liszta óriási győzelmével végződött, a prefektus és a liberális párt erőpróbiájának tekintik. Kér-dik, ki lett volna a szenátor, ha a választás mentes lett volna minden erőszakoskodástól. Floreat

választották volna-e meg, vagy Gyártás Ele-mért? Késő ugyan ez a megállapítás, de min-denestre elégtétel, hogy a tiszta magyar liszta győzött. Egy avarcanust vettek ugyan fel, de csak azért, hogy tanujelét adják a csiki magya-rok, hogy együtt akarnak dolgozni a románsá-gal.

* Szent János-ünnepe a gör. kel. egyházban. Ma, szombat a gör. kel. egyház Szent János ünnepét üli. Ez alkalommal a gör. kel. tem-plomban ünnepies mise lesz. Mivel ez egyházi ünnep, a hivatalokban munkaszünet nincsen.

* Házassági hír. Steier Anna (Szat-már) és dr Molnár Vilmos (Nagyvárad) f. hó 30-án tartják esküvőjüket Szatmáron. (Minden külön értesített helyett.)

Tóth László és Perles Gyula mérnök ma, 29-én este 6 órakor tartják esküvőjüket a Barátok templomában, melyre ezúton hív-ják meg rokonait és jó ismerőseit.

* Beíratások az orth. izr. polgári és elemi iskolákba. A nagyvárad orth. izr. elemi fiú-és leányiskolákba az 1925-26. tanévre szóló beíratások szept. hó 2-án, 3-án és 4-én, a pol-gári fiú- és leányiskolák I. osztályaiba 6-án, a II. osztályaiba 7-én, a III. osztályaiba 8-án, a IV. osztályaiba 9-én, mindenkor d. e. 9-12-ig tartatnak meg a fiúiskola helyiségekben. Az évi tartani első negyedre a beíratások alkalma-val fizetendő be. A születési bizonyítvány be-mutatása kötelező. Bi oyo formalitások el-intézése céljából a családi megjelenése szük-séges. A polgári fiú- és leányiskola I. osz-tályaiba beíratkozni szándékozók a főlvételi iránt kellően felszerelt kérvényüket szept. hó 2-ig kötelesek benyújtani az iskola igazgató-ságának. A szükséges nyomtatvány díjlanul kapható az iskola pedellusánál. A javító viz-szágatok írásbeli része 10-én reggel veszi kez-detét. A javító vizsgálat iránti kérelmek szept. 2-ig nyújthatók be. Félvételi vizsgálatok csak az esetben tartatnak, ha a jelentkezők a törvényes létszámot túlhaladják. Igazgató.

* Dr Bárdos József volt pénzügyi titkár tegnap megjelent szerkesztőségünkben s annak közlését kéri, hogy két évig Szilágyi Gézával volt órasinas, három évig ugyanott segéd, óras-mesteri vizsgát tett s iparendélye van.

* A Góldu Liceum igazgatósága a helybeli szabómesterektől szövetimintát és árajánlatot kér az iskolai egyenruha készítésére. A minta és ár-jegyzék a szülők rendelkezésére bocsátatik. A kik szabadon választhatnak. Ugyancsak árajún-latot és mintát kér az igazgatóság iskolai sor-szám (L. G. felirással), valamint az előírtas sapka elkészítésére.

* A cselédek bejelentése. A városi elő-járóság közli: A közönség tudomására hozzuk, hogy a cselédtartó gazdáknak a cselédek távo-zását és felfogadását a Str. Alexandrii 3. szám alól ismét a rendőrprefektúrára költözött né-pesedési irodában kell bejelenteni. A cseléd-könyvet a gazdának kell kitölteni, pontos ada-tokkal, román nyelven. Ha a cselédkönyv nincs rendbe, az úgy nem fogadtatik el. Azok az alkalmazottak, akiknek könyvét a hatóság visszatartotta, a hirdetmény megjelenésétől szá-mítva 48 óra alatt vigyék azt fel, különben beidéztetnek és megbüntetettek. Ha az általa-nos ellenőrzésnél megállapítják, hogy a gazda a cselédbejelentést elhanyagolta, vagy a cseléd-könyv nélkül szegődtette be, az idevonat-kozó szabályrendelet 13. szakasza szerint meg-bírságoltatnak.

* Coroi Péter nyelvtanólyama. A közel napokban kezdi meg Coroiu Péter volt tan-felügyelő román nyelvtanólyamát. Coroiu elsorangu, kitünő tanerő, aki módszerével nagyon megkönnyíti a román nyelv elsajá-títását. A tanólyamra jelentkezni a Calea Regele Ferdinand, (volt Rákóczi-út) Klein Gyula-féle könyvkereskedésben lehet. A tandíj mérsékelt.

* Beíratások az áll. leány polgári iskolába. Az áll. leány polgári iskolába (Parcul Stefan cel mare No. 4.) a beíratások szeptember hó 2-án kezdődnek és tartanak szeptember 11-ig bezá-rólag, mindennap délelőtt 9 óratól 1 óráig, kivé-ve az ünnepnapokat. Felkértenek mindazon szü-lők, akik gyermekeiket ezen iskolába óhajtkák beíratni, hogy a meghatározott időben az iskola igazgatóságának megjelenni szíveskedjenek. Az I. osztálya beíratkozó növendékek a következő okmányokat tartoznak bemutatni: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. A IV-ik el. isk. bizonyít-ványt. 3. Ujraoltási bizonyítványt. Szegény ta-nulók, akik tandíjmentességet kérnek, szegény-ségi bizonyítványt tartoznak felmutatni. Beíratá-si és iskolai díj egész évre 40 lei, melynek tele a beíratásnál befizetendő. A beíratási díjat azaz 100 lei minden tanuló tartozik megfizetni. A ki-tűzött beíratási határidőn túl senkit nem ve-szünk fel. A javítóvizsgálatok szeptember 16-án tartatnak meg, a magánvizsgálatok pedig 17 és 18-án. A magántanulók 16-án reggel 8 órakor az iskola igazgatójánál jelentkezni tartoznak, Igazgatóság.

SZÍNHÁZ

Darvas Ernő. Kiváló színész, a komoly és a megrendítő emberábrázoló kevésbé. Nem nyelje, külsőségeket hajszoló, a komédiázásban élő szufita-hős, hanem egy stúdium, magasra szökő belső tartalommal meg színjátszó erejének kemény karja. Darvas Ernő még egészen fiatalon volt már emlegetett színész, ahonnan az színházhoz került, az aradi közönség évek óta meleg szeretetébe ezt az embernek, akinek egyaránt elsőrangú művészt. Mutatta a pokokban megtörtött bucsustestje és ez alatti szép és meleg estében reszesítették, aki ide, a nagyváradai színtársulathoz került és bizonyos, hogy értékes és megvalósultja lesz Nagyvárad színészársadalmának.

A betörők klubja

Irtta HENRY A. HERRING

I. kötet

Angol eredetiből fordítva
Jogosított magyar kiadás

„Hé, — mondta az érsek a családás egy anyatalával, — remelem a gyűjtés nyel járt?
— Igyekszem jönni, sokáig utaztam és nem hiába: főmagasságu uram. Mindenkinek mondom: Ha adtok nekem pénzt, jó adtok, úgy is jó. Egyesek azt mondták: az utóbbinál maradjunk, de sokan mégis flamelyes összeget. Ime, a listám. Babisterig végig koldultam a világot. Tízlábó veretű pénzeket kaptam, meli az angol a legszebb és legnehezebb. Azt talán ez a legérdekesebb. Ime, mi Hospidar egy kopekje, egy bolgár kifőző pogány szakácsaé, annak emléke anyai nagybátyját egy veszett kutya és a Várnában meghalazott. És most, szerbe megérkeztem, így szolek magam, hogy késő az idő, de mégis felkeresd ajiát, az érseket, kinek híre kisded vá. Mush-ig elhatolt s kinek az ő neve y vízei partján is nevezeték.
— A nenciája sóhajtott. Templomának nyugati csüppedt s ő kiszámította, hogy ha a süveletesen és permanensen halad, 1200 év k az ereszcsonna fog kiáltani a föld- tehat segíteni kellene. Először is alá kel- ni, azonban egy templom nyugati rész- azása pénzbe kerül. Ezenkívül az obligá- ten is az ő nevének kell legelől szerepelni ki gazdaság állapotát züllöttség volt, mint az érsek csendben átgondolta, hogy mi- an neki egy khurdisztáni templomhoz, vinban lehetetlennek látszott, hogy jó hí- r messzi országban csúfá legye. Az úgy- plást igényelt. Eközben vendégeinek olyan eretetet mutathat, hogy ez bizonyos mér- lensúlyozhatja az adandó összeg csekély- ségét.”

„Istom”, kezdte, „nemes pátriarchátok ne- gyen hába hozzam, ambátor, miként azt- játok, erszényem erősen igénybe vagyon- onban arról még beszélünk. Az éjszakát- esen tetőm alatt töltendő és ha most- vagy vélem vacsorámat megosztani, úgy- met okozol szívemnek.”
„Arcát mosoly világította meg. „Főma- tulságosan jósgos”, mondta, „örömteljes- letesnek veszem”. Aztán kétkedő pillan- t kaffanjára és az érsek társasági öltö- zésére.”

„na”, mondta az érsek barátságosan Nemi- egy kefe mindjárt rendbe hozza. Jöjj ba- ra óra tízenötörk léptek be a társalgoba- ra”, szolt az érsek csitított, éhes felesé- vendéget hoztam Mush-ból, Kiszáziából. Mr. — Kassala — Mrs Dacre, — leányaim.”
„Endeg melyen meghajolt a hölgyek előtt- megijedt, hogy megint le fog térdelni és- e energikus kézzel visszatartotta, „Ime, — ez itt a káplánom Mr Jones, ki különös- sssal fogja hallgatni miködéteket távol- an. Es ez itt”, vezette be, „barátunk Mr- ke Percy.”

„mindnyájan átmentek az ebédőbe. Kassala az étkezés alatt teljes biztonsággal- latlansággal viselkedett és oly folyékonyan- legkülönbözőbb témákról, hogy Mr Mar- Percy, aki észrevenni látszott, hogy az

ázsiai tulságosan sok figyelmet fordít maga felé, meglehetősen közvetlenül kérdést intézett hozzá, hogy- bol tanult meg ily pompásan angolul.

„Őnöknek egy honfitársát uram,” felelte Kas- sala készségesen. „Anilinfesték-csempészettel foglal- kozott Perzsiában. Természetesen, én semmit sem sejtettem a foglalkozása felől, különben nem érint- keztem volna vele. Ugy emlékszem, azt állította, hogy csokoládét, bonbonokat és árpacukrot impor- tál, de minden zsákja anilinnel volt megtöltve. An- gol óráért, ellenérték fejében arra kért, ismertet- nem meg a perzsa határ vámhivatalának főnöke- vel, akit aztán később saját céljára megvesztege- tett. Nagy vagyont szerzett magának, mielőtt még a sah feldezhette volna, hogy palotája szőnyegei- nek színe gyorsan fakul. Barátomat, a vámfőnököt lefejezték három szőnyegfestőt gipszbe öntöttek, az angol azonban elmenekült. Benjamin Watts-nak hív- ták. Nem ismeri véletlenül, uram?”

Az érseki asztaltársaság természetesen fel volt- háborodva honfitársuk romlottsága miatt és Mr Percy mindenféle, Mr Watto-szal való ismeretségét a legghatározottabban visszautasított.

Az érsek rendkívül mulattatónak találta ven- déget és jegyzőkönyvébe kétszer is irt feljegyzése- ket ázsiai viszonyokról. A hölgyek se szívesen vo- nultak vissza.

A káplán, ki természetétől fogva nagyon fé- lénk volt, végre egy kérdést merészkedett fel- tenni, mely már az egész vaesora alatt a nyelvé- n lebegett.

„Nem valahol Ararát hegy közelében van az- Ön faluja?”

„De igen. Hóval fődött csucsát Mush-ból jól- látni. Távcsővel még az a hely is látható, ahol Noé- bárkaja az özönvízből kikötött.”

Az érsek szemrehányó pillantást vetett vendé- gére, mert az eféle tréfák rendkívül sértették vallá- sos erületét.

„Nem tréfálok főmagasságu atyám” mondta, Kassala. Hiszen valószínűleg itt is hallották már, hogy magát a bárkát 3 hónappal ezelőtt megta- lálták?”

„Micsoda?” kiállított az érsek és a káplán- egyszerre. „A Noé bárkáját?”

(Folyt. köv.)

Bródy: Rembrandt fejek 150 lei.

ESŐERNYŐ
legelőcsőbb a készítőnél
Rosenberg
Testvérek

Iorga (Zoldá-ut) 8. - Behuzás, javítás gyorsan készül.

Orth. Zsidó Hitközség Nagyvárad

Hirdetmény

Hitközségünk t. tagjait értesítjük, hogy az ima- helyek bérbeadása az idén a következő sorrendben fog megtörténni:

1. Újváros és Váraljai nagytemplomokban vala- mit a kis templomban (Schasz-Chewra) a régi bérlok részére szeptember hó 6-án vasárnap, 7-én héttől, 8-án kedden és 9-én szerdán. Akik ezen időn be- lül jegyeiket ki nem váltják elsőbbségi jogaik gya- korlásától esznek.

2. Az üresen maradt helyeket szeptember 13-án vasárnap és 14-én héttől fogjuk a jelentkezőknek bérbeadni.

3. Pótumaházakban az imahelyek szeptember 15-én kedden, 16-án szerdán és 17-én csütörtökön lesznek bérbeadva.

A bérbeadás mindenkör a hitközség tanácsster- mében d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3—5-ig történik.

4. Az imaszékutalajdonosokat felkerjük, hogy jegyeiket legkésőbb szeptember 9-ig kiváltani szí- veskedjenek mert ellenkező esetben úgy tekintjük, hogy a tulajdonosok ez évben imahelyeiket hasz- nálni nem kívánják és annak bérbeadását a hitköz- ségre bízzák és így mint üresedésbe jött imahelyek bérbe lesznek adva.

5. Ugy a bérloket, mint a tulajdonosokat nyoma- tékosan figyelmeztetjük, hogy a templomi ülo- helyekre szülő jegyeiket a hitközség, valamint annak felügyelte alatt álló egyletek imaházaiban csakis azok kaphatnak, akiknek adóhátralekuk nincsen. A jegyek névre szólnak és másra át nem ruhazha- toók. — Jegy nélkül a templomban senki imaszéket el nem foglalhat.

Oradea-Mare, 5685. Elul hó 7-én.

Orth. Izr. hitközség.

Vörösréz

pálínkaifőző üstöket

raktárról azonnal szállít, meg-
rendelésre rövid idő alatt mas-
sív anyagból készít

Eckstein Odön

rézműves, Oradea-Mare, Calea Victoriei
(Kolozsvári-u.) 33.Ugyanott lekvár mosó üstök,
megrendelésre azonnal
készülnekVegyileg TISZTÍT, MOS,
VASAL

BORGOS

vegytisztító, Bazár épület (Színház mellett.)

Nagyvárad izr. hitközség.

Hirdetmény.

Hitközségünk tagjait értesítjük, hogy a Cion- templomban az ülohelyek jegyeit templomgyi bi- zottságunk a következő sorrendben fogja kiadni:

1. Augusztus hó 30, 31 és szeptember 1-én azon bérlok jegyeit adjuk ki, akik eddigi üléseiket ezidén is megtartani óhajtják. Amennyiben ezideig a bérlok nem jelentkezik, minden további figyel- meztetés nélkül fogjuk helyeiket másnak kiadni.

2. Az üresen maradt helyeket szeptember hó 6-tól fogjuk másnak kiadni.

3. A magántulajdonosokat felkerjük, hogy je- gyeiket legkésőbb szeptember 10-ig kiváltani szí- veskedjenek, nehogy ellenkező esetben, mint üre- sen maradt helyeket adjuk azokat bérbe.

4. A Ciontemplom udvarán levő kistemplom- es a lyceum nagyermben felállítandó pótimaház- ülohelyeit szeptember hó 10-től kezdve adjuk bérbe.

5. Templomi ülohelyeket csak azon hitközségi- tagok kaphatnak, akiknek adóhátralekuk nincs.

Nagyváradon, 1925. augusztus hó.

A nagyvárad izr. hitközség
templomgyi bizottsága.Jo állást
kap, ha a

Gabelsberger-féle

gyors- és gépiró szakiskola 1-én kezdődő tanfolya-
mára beiratkozik. Tandij havi 300 lei. — Előadások
minden nyelven, gyorsírás, gépirás, kettős könyvtel
és az összes irodai munkák. Strada Castélului (Nagy-
piac-tér, Várkapu-utca) 2. szám alatt.

Felhívás.

Egyik ügyilem átvenni óhajtia a Bulev. Re- gele Ferdinand No. 22 sz. alatti Abraham Árpád- féle kaptala és számlakészítő üzemet, nemkülönb- en a Sáro-utca 22. sz. a. Béles József-féle játéka- és asztalos üzemetek. Felhivom nevezettek hite- lezőit, hogy követeléseiket nálam 5 nap alatt je- lentsek be, mert máskülönb- en ügyilem által figye- lembe nem vétetnek.

Oradea-Mare, 1925. augusztus hó 25.

Dr CSONGRÁDI ATTILA

ügyvéd

Str. Paraului (Patak-u.) No 1

Dr Farkas és Dr Bárdos

áru és ingatlanforgalmi irodája szept-
ember 1-én nyílik meg Str. Nic. Zsiga (Zs-
kacs György-utca) 7. szám alatt.
Megbízásokat vétel és eladásra már most elvállal.

Közügylési meghívó.

A szombatot tartó iparosok egyesülete e hó- 30-án azaz vasárnap délelőtt fel 10 órakor

rendkívüli közgyűlés!

tartanak, melyre az egyesület minden tagját pontos- megjelensre kérünk.

Tárgy: Templomgondnok és gazdasági taná- csos megválasztása.

Tisztelettel: az elnökség.

torgalmas
ponti mellék ut
lépésért kere
Cim a Hegl
Hirlapir
dában